

Palapala Kuleana ‘Enehana a i ‘ole ka

(no nā mea ‘enehana, ke kahu pūnaewe e a me ka pūnaewe e a ka HIDOE a i ‘ole ka mea ho‘olimalima ‘ia e ke ke‘ena ho‘ona‘auao no kāna po‘e haumāna)

No kēlā me kēia haumāna a me kona mau mākuā (“mākuā mea keiki” a i ‘ole “mākuā hānai”), pono e heluhelu mai i nā *Lula Palapala Kuleana ‘Enehana no nā mea ‘enehana, ke kahu pūnaewe e, ka pūnaewe e, ke kōkuā pūnaewe e e mālama ‘ia nei e ke ke‘ena ona‘auao Hawai‘i no kāna po‘e haumāna*, ‘o ia ho‘i ka “Palapala Kuleana ‘Enehana” a i ‘ole ka “PHP‘E” a pono e pūlima mai i kēia “Palapala Kuleana ‘Enehana a i ‘ole ka” PHP‘E” no ka ho‘ohana ‘ana i nā mea ‘enehana, ka pūnaewe e a me ke kōkuā kahu pūnaewe e a pēlā pū no nā mea kōkuā pūnaewe e ho‘ona‘auao.

NO NĀ HAUMĀNA e ho‘ohana ana i nā mea ‘enehana, ke kahu pūnaewe e a me ka pūnaewe e a ka HIDOE e mālama nei a i ‘ole e ho‘olimalima nei:

- Ua heluhelu au i ka Palapala Lula Ho‘ohana ‘Enehana (RS 17-0051) ma kekahi palapala a‘e a ua ‘ae au me ka uhai ‘ana i nā ‘ōlelo no nā lula a me nā ‘ōkuhi a pēlā nō inā ho‘ololi ‘ia.

NO NĀ MĀKUA, ‘ae pū au i ia mau mea:

- No‘u ke kuleana ‘o ka maka‘ala ‘ana i kā ka‘u keiki ho‘ohana ‘ana i nā mea ‘enehana a ka HIDOE a i ‘ole nā mea ho‘olimalima ‘ia ma waho o ke kula.
- Hiki i ka HIDOE ke pāpā i kekahi mau mea a lākou e mana‘o ai he kūpono ‘ole no ka ho‘ona‘auao, eia na‘e, maopopo ia‘u ‘a‘ole loa hiki i ka HIDOE ke pāpā i nā mea kūpono ‘ole a pau loa. A no laila, ‘a‘ole hewa ka HIDOE a me kāna po‘e limahana ma nā mea kūpono ‘ole i hiki i ka‘u keiki ke nānā a i ‘ole ho‘ohana i kekahi papahana ‘enehana i kūpono ‘ole.
- Ua kama‘ilio au i nā lula no ka ho‘ohana ‘enehana me ka‘u keiki a no laila:
  - Inā loa‘a kēia ‘ano mea ‘enehana ma ke kula, ‘ae au i ko ka HIDOE hā‘awi ‘ana i ka‘u keiki i kekahi mea ‘enehana a ka HIDOE a i ‘ole kekahi mea ‘enehana ho‘olimalima ‘ia;
  - ‘Ae au i ka‘u keiki no ke komo ‘ana i ko ka HIDOE pūnaewe e/kahu pūnaewe e; a
  - ‘Ae au i ka‘u keiki no ke komo ‘ana i nā mea kōkuā ho‘ona‘auao pūnaewe e i hā‘awi ‘ia e ke kula.
- Maopopo ia‘u no ka HIDOE nā papahana ‘enehana a pau ma luna o ka mea ‘enehana ma ka wā i hā‘awi ‘ia ai kēia mea i kekahi haumāna. ‘A‘ole hiki ke kope i kēia mau papahana ‘enehana a ho‘okomo ma luna o kekahi mea ‘enehana a‘e ma kahi o ka mīkini pa‘i a i ‘ole kekahi mea ‘enehana no ke komo ‘ana i ka pūnaewe e o ka hale. ‘A‘ole e ho‘oili a i ‘ole ho‘okomo nā haumāna a me nā mākuā i kekahi papahana ‘enehana ma luna o ka mea ‘enehana ma kahi o kekahi mīkini pa‘i no ka pa‘i ‘ana ma ka hale a i ‘ole papahana ‘enehana no ke komo ‘ana i ke kahu pūnaewe e ma ka hale.
- Ma ka pūlima ‘ana ma lalo nei, no‘u iho, me ka no‘ono‘o ‘ana i ka HIDOE a me kona hā‘awi ‘ana i ka‘u keiki i ke kahu pūnaewe e HIDOE a me ka pūnaewe e, ‘ae au i ka ho‘iho‘i ‘ana i ke kālā i ka HIDOE no nā mea ho‘emi waiwai, ke kumu kū‘ai a i ‘ole ka poloke ‘ana (a me nā kākī o ka loio) i kekahi mea pili i kekahi pilikia a i ‘ole nā lula o ka HIDOE a ka haumāna i hana ai i kekahi mea ‘enehana, ke kahu pūnaewe e a me ka pūnaewe e HIDOE a i ‘ole nā mea ho‘olimalima ‘ia. No‘u ke kuleana no nā pilikia i nā mea ‘enehana a ka HIDOE a i ‘ole nā mea ho‘olimalima ‘ia e ka HIDOE ma ka wā a ka haumāna e ho‘ohana ana a me ka pila no ka ho‘oponapono ‘ana.
- ‘A‘ole no ka HIDOE ke kuleana o ka uku ‘ana i nā kākī a i ‘ole nā pila i ‘āpono ‘ole ‘ia e ka HIDOE, ‘o ke kāhea ‘ana i kahi mamao nō ho‘i – kākī kahi mamao, no kēlā me kēia mīnuke a/a i ‘ole ke kākī pūnaewe e. No nā pūnaewe e ma‘a mau a me ke kahu pūnaewe e, ‘a‘ohe wahi kākī e loa‘a mai ana. Ma ka pūlima ‘ana mai i lalo nei, no ka makua nā kākī ‘ē a‘e.

Kūhelu kēia palapala no ka haumāna e hele nei i ke kula _____, a hiki i ka hō‘ole ‘ia ‘ana mai e ka makua a i ‘ole ua ho‘ololi ‘ia kēia palapala. (ka inoa o ke kula)

Pūlima Haumāna	Kākau Inoa & Helu Haumāna	Ka Lā
Pūlima Makua/Makua Hānai	Kākau Inoa	Ka Lā
Pūlima Makua/Makua Hānai	Kākau Inoa	Ka Lā